

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О. М. БЕКЕТОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Академічне письмо та риторика

вид дисципліни, шифр за ОП	<i>вибіркова</i>
семестр	<i>2</i>
кількість кредитів ЄКТС	<i>4</i>
форма підсумкового контролю	<i>диференційований залік</i>
мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
кафедра	<i>психології, педагогіки і мовної підготовки</i>

для здобувачів вищої освіти:

рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський)</i>
галузь знань	
спеціальність	<i>для всіх спеціальностей</i>
освітня програма	
форма навчання	<i>денна</i>

2024–2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Розробники:

Олеся ТЄЛЄЖКІНА, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри психології, педагогіки і мовної підготовки

Робочу програму схвалено на засіданні психології, педагогіки і мовної підготовки
Протокол від «19» серпня 2024 року № 1

Заступник декана факультету ГНМК

Ольга ГАВРИЛЮК, ст. викл. кафедри геотехніки, підземних споруд та гідротехнічного будівництва

Робочу програму схвалено на засіданні **НМР Університету**
Протокол від 28 серпня 2024 року № 1

1. Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Академічне письмо та риторика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної форми навчання усіх спеціальностей є формування навичок академічної культури й академічної грамотності як запоруки успішної науково-дослідницької та науково-навчальної діяльності.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на базові знання повної загальної середньої освіти з курсу «Українська мова».

3. Результати навчання

Програмний результат навчання	Методи навчання	Форми оцінювання	Результати навчання за дисципліною
Здатність узагальнювати, аналізувати, синтезувати інформацію діяльності, пов'язаній з пошуком, накопиченням, зберіганням, використанням. Здатність організовувати наукову комунікацію з використанням сучасних цифрових технологій	Словесні (розповідь-пояснення, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація, відео, аудіо); практичні (вправи, презентації, тестування)	Усне та письмове опитування, співбесіда, доповідь, презентація	Розвинуті навички пошуку й аналізу інформації, отриманої з різних джерел, а також уміння застосовувати елементи критичного і креативного мислення для опрацювання знайденої інформації.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Академічна комунікація: етика і культура

Наукова й академічна культура: сутність понять. Наукова етика.

Академічна чесність: сутнісні ознаки. Академічна нечесність: прояви і різновиди.

Змістовий модуль 2. Академічний текст

Науковий стиль на сучасному етапі розвитку української мови. Основні жанри наукових текстів. Лексичні, морфологічні та синтаксичні ознаки текстів наукового стилю. Продуктивні різновиди наукової мовленнєвої діяльності (тези, реферат, рецензія, академічне есе, наукова стаття).

Змістовий модуль 3. Академічне краномовство

Науковий дискурс. Академічний дискурс. Культура усної наукової комунікації. Етикет в усній науковій комунікації: мовні й позамовні чинники.

5. Структура навчальної дисципліни і розподіл часу

Змістові модулі	Кількість годин				
	усього	лек.	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ 1	120				
Змістовий модуль 1	30	4	6	–	20
Змістовий модуль 2	45	8	16	–	21
Змістовий модуль 3	30	4	10	–	16
Підсумковий контроль	15	–	–	–	15

6. Теми лекцій

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1. «Академічна комунікація: етика і культура»		
Тема 1.1. Академічна культура дослідника	Образ вченого. Наукова й академічна культура: особливості вияву. Наукова етика і етика науковця.	2
Тема 1.2. Академічна доброчесність як запорука академічної культури	Академічна доброчесність: основні поняття. Документи, що регламентують етичний науковий вимір. Порухення академічної доброчесності. Різновиди плагіату. Способи уникнення плагіату	2
Змістовий модуль 2. «Академічний текст»		
Тема 2.1. Науковий стиль сучасної української літературної мови	Утвердження наукового стилю. Науковий стиль на сучасному етапі розвитку української мови. Підстилі й жанри наукового стилю	2
Тема 2.2. Мовні особливості текстів наукового стилю	Нормативність сучасної української мови. Терміни як лексична особливість наукового тексту. Лексичні, морфологічні та синтаксичні ознаки наукового стилю	2
Тема 2.3. Продуктивні різновиди наукової мовленнєвої діяльності	Тези й анотація як види мовленнєвої діяльності. Реферат як писемна форма наукової діяльності. Рецензія як писемна форма продуктивної наукової діяльності.	2
Тема 2.4. Наукова стаття як продуктивний вид наукової діяльності: структурно-композиційні та мовні особливості	Структурні елементи. Інформаційний центр наукового тексту. Компресія наукового тексту. Правила цитування. Вимоги до оформлення бібліографічного переліку	2

Змістовий модуль 3. «Академічне красномовство»			
Тема	3.1.	Теорія дискурсу. Різновиди дискурсу. Науковий і академічний дискурси: ознаки, структура, вияви.	2
Тема	3.2.	Утвердження наукової риторики. Культура усної наукової комунікації: виступ, доповідь, презентація. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці	2
Усього			16

7. Теми практичних занять

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1. «Академічна комунікація: етика і культура»		
Тема 1.1. Академічна культура дослідника	Образ вченого. Наукова й академічна культура: особливості вияву. Наукова етика і етика науковця.	3
Тема 1.2. Академічна доброчесність як запорука академічної культури	Академічна доброчесність: основні поняття. Документи, що регламентують етичний науковий вимір. Порухення академічної доброчесності. Різновиди плагіату. Способи уникнення плагіату	3
Змістовий модуль 2. «Академічний текст»		
Тема 3. Науковий стиль сучасної української літературної мови	Аналіз текстів наукового стилю різних жанрів.	2
Тема 4. Мовні особливості текстів наукового стилю	Типологія помилок у текстах наукового стилю. Редагування текстів різних жанрів.	4
Тема 2.3. Продуктивні різновиди наукової мовленнєвої діяльності	Тези й анотація як види мовленнєвої діяльності. Реферат як писемна форма наукової діяльності. Рецензія як писемна форма продуктивної наукової діяльності. Створення академічного есе.	5
Тема 2.4. Наукова стаття як продуктивний вид наукової діяльності: структурно-композиційні та мовні особливості	Структурні елементи. Інформаційний центр наукового тексту. Компресія наукового тексту. Правила цитування. Вимоги до оформлення бібліографічного переліку	5

Змістовий модуль 3. «Академічне красномовство»		
Тема 3.1. Академічний дискурс	Теорія дискурсу. Різновиди дискурсу. Науковий і академічний дискурси: ознаки, структура, вияви. Наукова комунікація у віртуальному середовищі.	5
Тема 3.2. Наукова риторика	Культура усної наукової комунікації: виступ, доповідь, презентація. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці. Мовні й позамовні компоненти наукової комунікації. Етикет публічного виступу	5
Усього		32

8. Індивідуальне завдання (ІЗ)

(не передбачене)

9. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

Контрольними заходами є усне та письмове опитування, доповідь, повідомлення, презентація, обговорення:

– модульний контроль: тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE, усні і письмові монологічні і діалогічні висловлювання, підготовлені під час практичних занять і виконання завдань самостійної роботи;

– підсумковий контроль: тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE, доповідь, презентація.

Під час освітнього процесу його учасники повинні дотримуватись вимог законодавства України, внутрішніх нормативних документів Університету та принципів і правил академічної доброчесності. ([Положення про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату](#)).

Результати навчання, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті визнаються згідно з [Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова](#).

Структура навчальної дисципліни і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів				
	усього	практ.	лаб.	самостійна робота	
				завдання	модульний контроль
МОДУЛЬ 1 (1 семестр)	100				
Змістовий модуль 1.1	20	4	—	6	10
Змістовий модуль 1.2	25	9	—	6	10
Змістовий модуль 1.3	25	9	—	6	10
Підсумковий семестровий контроль	30	—	—	—	30

Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
Змістовий модуль 1. «Академічна комунікація: етика і культура»	20
Практичне завдання № 1. Виконане за темою «Академічна культура дослідника» (моделювання ситуації; участь у рольовій грі)	2
Практичне завдання № 2. Виконане за темою «Академічна доброчесність як запорука академічної культури» (моделювання ситуації; участь у навчальному тренінгу)	2
Завдання для самостійної роботи № 1. Виконане за темою «Академічна культура дослідника» (підготовка матеріалів для візуалізації створеної моделі)	3
Завдання для самостійної роботи № 2. Виконане за темою «Академічна доброчесність як запорука академічної культури» (підготовка матеріалів для візуалізації створеної моделі)	3
Змістовий модуль № 1 (тестування; створення сценарію стимуляційного заняття за матеріалом змістового модуля)	10
Змістовий модуль 2. «Академічний текст»	25
Практичне завдання № 1. Виконане за темою «Науковий стиль сучасної української літературної мови» (виконання інтерактивних вправ; участь у дидактичній грі)	3
Практичне завдання № 2. Виконане за темою «Продуктивні різновиди наукової мовленнєвої діяльності» (виконання інтерактивних вправ; моделювання текстів; участь у діловій грі)	3
Практичне завдання № 3. Виконане за темою «Наукова стаття як продуктивний вид наукової діяльності: структурно-композиційні та мовні особливості» (виконання інтерактивних вправ; моделювання текстів)	3
Завдання для самостійної роботи № 1. Виконане за темою «Науковий стиль сучасної української літературної мови» (підготовка матеріалів для моделі дидактичної гри)	2
Завдання для самостійної роботи № 2. Виконане за темою «Продуктивні різновиди наукової мовленнєвої діяльності» (моделювання текстів; підготовка матеріалів для моделі ділової гри)	2
Завдання для самостійної роботи № 3. Виконане за темою «Наукова стаття як продуктивний вид наукової діяльності: структурно-композиційні та мовні особливості» (моделювання текстів)	2
Змістовий модуль № 2 (тестування; створення академічного есе)	10
Змістовий модуль 3. «Академічне красномовство»	25
Практичне завдання № 1. Виконане за темою «Академічний дискурс» (виконання комунікативних вправ; моделювання комунікативної ситуації у віртуальному середовищі; участь у рольовій грі)	4
Практичне завдання № 2. Виконане за темою «Наукова риторика» (виконання інтерактивних вправ; моделювання комунікативної ситуації; участь у тренінгу)	5
Завдання для самостійної роботи № 1. Виконане за темою «Академічний дискурс» (виконання комунікативних вправ; створення комунікативної моделі)	3
Завдання для самостійної роботи № 2. Виконане за темою «Наукова риторика» (розв'язання комунікативних задач; підготовка матеріалів для участі у тренінгу)	3
Змістовий модуль № 3 (тестування; моделювання комунікативної ситуації)	10
Підсумковий модуль	30
Теоретичне питання № 1	10
Теоретичне питання № 2	10
Виконання комунікативних вправ	10

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Рівень компетентності	Чотирибальна/двобальна шкала	
		екзамен	залік
90–100	високий	відмінно	зараховано
82–89	достатній	добре	
74–81			
64–73	середній	задовільно	
60–63			
35–59	низький	незадовільно	не зараховано
0–34			

Критерії оцінювання:

90–100 балів – виставляється за високий (відмінний) рівень знань (допускаються мінімальні неточності) навчального матеріалу освітнього компоненту; вміння аналізувати, використовувати набуті знання у прийнятті рішень у відповідній предметній галузі, застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних завдань; чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати/вирішувати на поставлені запитання/завдання;

82–89 балів – виставляється за (дуже добрий) рівень знань (можлива невелика кількість неточностей) навчального матеріалу освітнього компоненту вище від середнього рівня; аргументовані відповіді/рішення на поставлені запитання/завдання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

74–81 бал – виставляється за загалом правильне (добре) розуміння навчального матеріалу освітнього компоненту; відповідати/виконувати на поставлені запитання/завдання та застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач з певними (несуттєвими) недоліками;

64–73 бали – виставляється за посередні знання навчального матеріалу освітнього компоненту, мало аргументовані відповіді, наявність помилок у виконанні завдань, слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

60–63 бали – виставляється за слабкі знання навчального матеріалу освітнього компоненту, неточні або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, наявність значних помилок у вирішенні завдань, слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

35–59 балів – виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу освітнього компоненту, суттєві помилки у відповідях/завданнях, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

0–34 бали – виставляється за незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу освітнього компоненту, нездатність відповідати/вирішувати на поставлені запитання/завдання, невміння елементарно орієнтуватися під час розв’язання практичних задач.

10. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Методичне забезпечення

Дистанційний

курс

дисципліни:

<https://dl.kname.edu.ua/course/view?id=3665>

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Академічна доброчесність : навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. – 108 с. – Режим доступу : http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%20%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_2021.pdf
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету [Електронний ресурс] / За заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – Київ : Таксон, 2016. – 234 с https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf
3. Академічне письмо : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Уклад.: С. К. Ревуцька, В. М. Зінченко. – Кривий Ріг : КДПУ, 2019. – 130 с. – Режим доступу : <http://elibrary.donnuet.edu.ua/1644/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%BE.pdf>
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник [Електронний ресурс] / Ф. С. Бацевич. – К. : ВЦ «Академія», 2004. – 344 с. – Режим доступу : http://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_123.pdf
5. Біличенко Г. В. Обґрунтування базових понять проблеми розвитку комунікативної культури особистості: соціально-педагогічний аспект [Електронний ресурс] / Г. В. Біличенко. – Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10.1/22.pdf>.
6. Бурмака Т. М. Комунікативний менеджмент : конспект лекцій [Електронний ресурс] / Т. М. Бурмака, К. О. Великих. – Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 69 с. – Режим доступу : <https://eprints.kname.edu.ua>.
7. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник [Електронний ресурс] / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с. – Режим доступу : <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>.
8. Зелінська Н. В. «Риторика науки» як нова модель наукової комунікації / Н. В. Зелінська // Наукові записки. – 2001. – Вип. 3. – С. 60–63. Режим доступу : <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/3/23.pdf>
9. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, і перспективи : збірник наукових праць [Електронний ресурс] / За ред. М. М. Козяра, Н. Г. Ничкало. – Львів : ЛДУ БЖД, 2017. – Випуск 5. – 400 с. – Режим доступу : file:///C:/Users/User/Downloads/z_materialiv.pdf.
10. Кодекс наукової етики [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/49520/05-Codex.pdf?sequence=1>
11. Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : практикум [Електронний ресурс] / Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 196 с. – Режим

доступу : https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/koloyiz_zh_v_akademichne_pis_mo_ta_ritorika.pdf

12. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум [Електронний ресурс] / Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. – 178 с. – Режим

доступу : <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3236/1/%d0%9e%d1%81%d0%bd%0%be%d0%b2%d0%b8%20%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be%20%d0%bf%d0%b8%d1%81%d1%8c%d0%bc%d0%b0.pdf>

13. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова: практикум / Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг: КДПУ, 2017. – 135 с. – Режим доступу:

<https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1288/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%97%D0%B7%20%D0%96.%20%D0%92.%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

14. Комунікативно-прагматичні аспекти мовлення : конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія» [Електронний ресурс] / Уклад. О. В. Дзикович. – К. : НТУУ «КПІ», 2015. – 85 с. – Режим

доступу : https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/12406/1/Komunikatyvno_prag_aspekty.pdf

15. Копанєва В. О. Наукова комунікація : від відкритого доступу до відкритої науки / В. О. Копанєва // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 2. – С. 35–45.

16. Крашеннікова Т. В. Мова і термінологія наукових досліджень : навчальний посібник / Т. В. Крашеннікова. – Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2021. – 88 с. – Режим

доступу : <http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/691/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20-%20%D0%9C%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%96%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf>

17. Лисенко Н. О. Культура наукової мови : навчальний посібник / Н. О. Лисенко, Н. В. Піддубна, О. О. Тележкіна. – Харків : Видавництво НФаУ, 2013. – 271 с. – Режим доступу : https://podfac.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/naukova_mova.pdf

18. Малахов В. А. Етика спілкування : навчальний посібник / В. А. Малахов. – К. : Либідь, 2006. – 400 с.

19. Маслова Т. Б. Мова науки у вимірах функціонального стилю та дискурсу / Т. Б. Маслова // Англістика та американістика. – 2014. – Вип. 11. – С. 22–27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/antame_2014_11_8

20. Немеш О. М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту: монографія [Електронний ресурс] / О. М. Немеш. – Київ: Слово, 2017. – 391 с. – Режим доступу :<https://core.ac.uk/download/pdf/86628561.pdf>
21. Олійник Н. Ю. Комунікативний менеджмент: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Н. Ю. Олійник. – Кам'янець-Подільський, 2020. – 112 с. – Режим доступу :
<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3622/Komunikatyvnyi-menedzhment-navch.posib.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
22. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами / Г. С. Онуфрієнко. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с. – Режим доступу :
<https://fku.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/uk/PDF/ck-pravo/naykov-ctul-ykr-mova.pdf>
23. Поліщук Н. П. Комунікативно-прагматичний аспект функціонування мовних одиниць [Електронний ресурс] / Н. П. Поліщук. – Режим доступу :
<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/83245/41-Polichtyuk.pdf?sequence=1>
24. Попова О. В. Емотивність як прагматичний фактор комунікації [Електронний ресурс] / О. В. Попова. – Режим доступу :
https://www.researchgate.net/publication/277851357_Emotivnist_ak_pragmaticnij_fakt_or_komunikacii
25. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. М. Семеног. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – 216 с. – Режим доступу :
https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/kursi_vse/ACR_course/pocibnik/Researcher_Academic_Culture_EURDOC_02a61.pdf
26. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник / За ред. Л. І. Мацько. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 252 с. – Режим доступу :
<https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/131.pdf>
27. Семеног О., Фаст О. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. Семеног, О. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 221 с. – Режим доступу :
https://rctpd.sspu.edu.ua/images/info_center/books/%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B3_%D0%A4%D0%B0%D1%81%D1%82_%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC_%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%BE_10.02.2016_%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD.pdf
28. Тимкова В. А. Українська мова в науці: навчальний посібник / В. А. Тимкова. – Вінниця: ВВ ВНАУ, 2018. – 212 с. – Режим доступу :
<https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=25558.pdf>

29. Типологія помилок у науковому тексті : збірник наукових праць. – Черкаси, 2011. – 120 с. – Режим доступу : <https://eprints.cdu.edu.ua/234/1/tupologiya.pdf>
30. Товстокопа Ю. Комунікативна поведінка особистості : особливості взаємозв'язків між компонентами : [Електронний ресурс] / Ю. Товстюкова. – Режим доступу : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/253645.pdf>
31. Царьова І. В. Мова і термінологія наукових досліджень у юриспруденції : навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Царьова. – Дніпро : Видавництво «Інновація», 2019. 114 с. – Режим доступу : <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5080/1/%D0%9C%D0%9E%D0%92%D0%90%20%D0%86%20%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%20%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A5%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%9B%D0%86%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%AC%20%D0%A6%D0%B0%D1%80%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%86.%D0%92%20%28%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BD.%29.pdf>
32. Шепітько С. В. Науковий via академічний дискурс: питання типології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <file:///C:/Users/User/Downloads/2562-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-5024-1-10-20150526.pdf>
33. Щербина С. М. Науковий стиль у системі стильової диференціації сучасних літературних мов [Електронний ресурс] / С. М. Щербина // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – 2017. – Вип. 16. – С. 261–268. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_9_2017_16_34